

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGŁĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Rosya. — Turcyja. — Azya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej pocztu. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

(Konferencye przed odjazdem do Paryża. — Tytuły wojskowej władzy. — Wynagrodzenie kosztów jazdy. — Projekt ustawy przemysłowej.)

Wiedeń, 8. lutego. Ces. francuski ambasador, pan baron Bourqueney, który zamysla wkrótce odjechać do Paryża, miał w d. 6. i 7. b. m. dłuższe konferencye z panem ministrem spraw zewnętrznych, hrabią Buolem.

— Podług najwyższego postanowienia z 14. stycznia r. b. maja zacząwszy od 1. lutego r. b. komendy armii, komendy korpusów armii z administracyą i gubernatorstwa wojskowe stanowią pod nazwą *generalnych komend krajowych* wojskową władzę przynależnych krajów koronnych, a szefowie tych władz będą używać następujących tytułów, mianowicie:

Przy I. komendzie armii:

Komendant I. armii i komenderujący generał w niższej i wyższej Austrii, w Salzburgu, Styryi i Tyrolu;

przy komendzie I. korpusu armii:

Komendant I. korpusu armii i komenderujący generał w Czechach;

przy komendzie IX. korpusu armii:

Komendant IX. korpusu armii i komenderujący generał w Morawii i na Szląsku;

przy II. komendzie armii:

Komendant II. armii, jeneralny gubernator w lombardzko-weneckiem królestwie i komenderujący generał w tem królestwie, jako też w Karyntyi, KRAINIE i Istrii;

przy III. komendzie armii:

Komendant III. armii, gubernator i komenderujący generał w Węgrzech;

przy komendzie XII. korpusu armii:

Komendant XII. korpusu armii i komenderujący generał w Siedmiogrodzie;

przy IV. komendzie armii:

Komendant IV. armii i komenderujący generał w Galicyi i na Bukowinie;

przy wojskowem i cywilnem gubernatorstwie w Zagrabii:

Ban, naczelny kapitan w Kroacyi i Slawonii, gubernator i komenderujący generał w Kroacyi, Slawonii i Dalmacyi; gubernator miasta Fiume;

przy wojskowem i cywilnem gubernatorstwie w Temeswarze:

Gubernator i komenderujący generał w Banacie i Województwie Serbskiem; nakoniec

przy gubernatorstwie w Zarze:

Gubernator, zastępca komenderującego generała w Dalmacyi.

— C. k. ministerjum finansów postanowiło dla zaprowadzenia jednostajnej normy, ażeby używanym w sprawach podatku dochodowego mężom zaufania wynagrodzono kosztą jazdy kwotą 1 złr. (3 Lire) za każdą milę niemiecką tam i napowrót, i żeby wynagrodzenie to wypłacano razem za wszystkie przebyte mile i ósme części mil w stosunkowych kwotach, które to postanowienie ogłoszone na dniu 26. z. m. ma być obowiązujące we wszystkich krajach koronnych.

— O nowym projekcie ustawy przemysłowej podaje litografowana *correspondencya austr.* w dalszym ciągu następujący artykuł:

Uzdolnienie do prowadzenia jakiegokolwiek rzemiosła lub zawodu kupieckiego zawisło od dwóch głównych warunków, a temi są: znajomość zawodu swego i kapitał. W braku tych głównych warunków niepodobna, ażeby przedsiębiorstwo szło pomyślnie. Gdyby więc było rzeczą możliwą utrzymywać w tym względzie kontrolę dokładną, tedy korzyść wypadła by ztąd głównie na dobro tej małej na szczęście liczby lekkomyślnych ludzi, co się na oślep rzucają w żywioł zupełnie obcy. Wielkiemu ogółowi publiczności konsumującej nieprzyniosłoby podobne urządzenie żadnego zysku; pominałszy bowiem, że system konsensu nieochroni od złego towaru, rzeczą jest niewątpliwą, że zaufanie i kredyt zwraca się tylko ku

kwitnącym przedsiębiorstwom bez względu na to, jaki ich początek. Firmy akredytowane zawdzięczają to miano tylko swemu kwitnieniu i rozwojowi. Ten sam instynkt nieomylny co wiedzie przedsiębiorcę do zysku, jest również miarą zaufania kupującym i wierzytelom.

Jeżeli przeto kontrola uzdolnienia i posiadanego funduszu w istocie okazuje się zbyteczną, tedy z drugiej strony uważać należy, że prowadzenie takiej kontroli jest złudne, a wrzecie, gdyby je posuwano zbyt daleko, stałoby się niezdolne i szkodliwe. Ze względu na wykazanie funduszu uznano tę prawdę już niemal powszechnie. Ale także i zalecony z wielu stron system wykazania się ze zdolności niewytrzyma ścisłej krytyki. Według zdania zwolenników tego systemu, miałby się każdy kompetent o rozpoczęciu przedsiębiorstwa wykazać trojakiem świadectwem: 1) że odbył naukę w swym zawodzie; 2) że się praktycznie zajmował tym lub innym podobnym zawodem; 3) że odbywał nauki techniczne i teoretyczne. Trzeci ten warunek niepodaje właściwie żadnej gwarancyi, daje on wprawdzie pewność o nabyciu ogólnego wykształcenia przedsiębiorcy, ale pewną jest rzeczą, że biegły chemik nie będzie jeszcze zdatnym farbierzem, a teoria geometryi nie jest dostateczną w zawodzie krawiectwa. Zasada wykazania się nauką mieści w sobie oznaczenie pewnego okresu czasu, co wkłada na kształcących się przymus nieczem nieusprawiedliwiony; gdyż stosownie do tysiącznych różnic zawodu potrzeba przy normalnych zdolnościach pewnej liczby tygodni, miesięcy lub lat do nabycia nauki; w niejednym rzemiośle nabyć można wprawy pracą prywatną, której niepodobna wykazać świadectwem. Sam przeto czas nauki niedaje słusznej miary w ocenieniu zdolności. Również pochwalic niemożna wymagania po rozpoczynających zawód rzemieślniczy, ażeby się wykazywali tak zwanemi dziełmi mistrzowskimi, to bowiem nietylko ścieśnia wolny obrót kapitałów, ale nadto niezawsze zdolny przedsiębiorca posiada biegłość ręczną w swym zawodzie. Gdyby się w wydawaniu świadectw ograniczano na wykazanie czasu nauki, byłoby tylko cześć formą, bynajmniej zaś nieświadczyloby o uzdolnieniu; zresztą niemożna wymagać od wydającego świadectwo, który w wyzwajającym się uczniu widzi tylko nowego współzawodnika, aby dobrowolnie przekraczał formę i skracał czas nauki przez wzgląd na uzdolnienie ucznia.

Świadectwa uzdolnienia zupełnie wiarogodne i wolne od wszelkiego zarzutu, wtedy tylko dałyby się uzyskać, gdyby je wydawały nie korporacye cechowe, lecz władze całkiem bezstronne, jakimi są urzędy gminne i administracyjne. Ale i tu zachodziłaby niedogodność nie do pokonania. W każdym miejscu bowiem musiano by utrzymywać komisye egzaminacyjne i wydziały rękodzielnicze do wszystkich zawodów przemysłowych, co jest rzeczą niepodobną. Okazuje się więc jak najjaśniej jak niestosowną i niedostateczną jest ze wszech miar wszelka tak zwana rękojmia uzdolnienia.

Powtarzamy przeto raz jeszcze, że istotna korzyść wolności przemysłowej na tem polega, ażeby praca była zupełnie swobodna, i mogła się każdej chwili zastosować do zmieniających potrzeb targowicy świata. Ta ruchomość jest prawdziwą podstawą pracy i istotną zasadą jej rozwoju. Wszelkie ścieśnianie, wszelkie tamowanie pracy jest przeto pod względem ekonomicznym zgubne.

W końcu przytoczymy tylko jeden przykład: Jakim sposobem rękodzielnik już urządzony a nieposiadający naukowego wykształcenia, może otrzymać świadectwo uzdolnienia lub odbytej nauki, w razie gdy zechce porzucić swój zawód a inny obrać? Staranie o utrzymanie życia niedozwala mu iść do terminu ani za robotnika do fabryki. Los jego będzie przeto zagroźony. Nadmienić tu jeszcze wypada; że zaprowadzenie systemu świadectw uzdolnienia pociągnąłoby za sobą musiało rozwekłe i zawile prawodawstwo co do postanowień, zapewniających poniekąd tylko wiarogodność takich świadectw.

Hiszpania.

(Pomnik umowy „Vergara“. — Sprzedaż gruntów potąd nieużytych. — Depesza z 5go lutego.)

Gazeta madrycka z 31go z. m. ogłasza dekret, nakazujący, ażeby na pamiątkę zawartej na dniu 31go sierpnia 1839 umowy w Vergarze wzniesiono pomnik w miejscu jej zawarcia. Będzie tam ustawione popiersie Espartera. Oprócz tego mają być poświęcone temu zdarzeniu osobny medal z obszernem opisaniem historycznym i poemat liryczny. Na posiedzeniu z 30go z. m. przyjęły Kortezy po krótkiej debacie projekt, który na zasadzie ustawy względem sprzedaży dóbr przeznaczają na sprzedaż nieużyte grunta należące do

ministryum wojny i miejsc warownych. Przeprowadzenie tego projektu wykluczy znaczną liczbę miast z rzędu twierdz krajowych, a sumy uzyskane ze sprzedaży tych gruntów mają być użyte po części na wzmocnienie pozostałych warowni, a po części na pomnożenie i uzbrojenie floty.

— Depesza z **Madrytu** z 5. lutego donosi: „Członkowie rady admiralicyi zostali usunięci. — Towarzystwu bankierów hiszpańskich, które chce dostarczyć pieniędzy na budowę kolei żelaznej do Zaragozy, zagraża współzawodnictwo towarzystwa du Grand-Central. — Sprzedaż dóbr narodowych odbywa się bez ustanku i wpłaty do kasy depozytowej pomnażają się“.

Anglia.

(Pocztą londyńska: Nieporozumienie ze Stanami Ameryki. — Dochody i wydatki państwa. — Nowy order wojskowy. — Wyszczególnienia. — Sprawa w Izbach dnia 5. i 6. lutego.)

Londyn, 6. lutego. *Morning Post* zawiera wojenny artykuł w sprawie angielsko-amerykańskiego nieporozumienia, ale dodaje przy końcu, że zerwanie stosunków dyplomatycznych niekoniecznie pociągnie za sobą kroki nieprzyjacielskie. — Jenerał Sir John Burgoyne został za zasługi swoje w Krymie obdarzony tytułem barona. — Urzędowa gazeta londyńska ogłasza wykaz dochodów i wydatków państwa w ciągu roku 1855. Według tego wynoszą wydatki 84½ a dochody 63½ milionów; zatem niedostaje jeszcze 21 mil. funt. szterlingów. Ten sam dziennik ogłasza statuta nowego orderu wojskowego, który ma otrzymać nazwę: *The Victoria Cross*.

— Coraz się uwydatniają niechęci Amerykanów. Na ostatnim wieczorze u lady Palmerston. gdzie się zwykle zgromadza cała arystokracja angielska, i posłowie zagraniczni, jeden poseł amerykański tylko się nie znajdował — a to, jak twierdzą, dlatego, że się obrażonym czuje po rozmowie jaką miał z lordem Clarendon.

— Na posiedzeniu Izby wyższej z 5. b. m. odczytano po raz drugi tak zwany *Bil Leases and Sales of Settled Estates*.

W Izbie niższej przyrzekł lord *Palmerston* na interpelację *Cobdena* przedłożyć Izbie korespondencję ze Stanami zjednoczonymi, jak tylko uzupełniona zostanie. *Glyn* zapytuje, czy kanclerz skarbu ma zamiar zaproponować rewizję statutu banku angielskiego. *Kanclerz skarbu* zaprzecza to, robiąc jednak uwagę, że nie sprzeciwia się wcale przedłożeniu kwestyi odnoszących się do tej sprawy osobnemu wydziałowi. Pułkownik *Dunne* zapytuje prezydenta ministrów, czy to prawda, że sprzymierzeni zawarli rozejm z Rosją, i jeśli tak jest w istocie, czy rozejm ten będzie się rozciągać także na działania floty i walkę na azjatyckiej widowni boju. Lord *Palmerston* odpowiada: Pod względem układów o pokój porozumiano się między innemi i o to, że dopiero po podpisaniu preliminarjów ma być zawarte zawieszenie broni. Podpisanie jednak nienastąpiło jeszcze. Dopiero gdy preliminarja pokoju zostaną w Paryżu uchwalone i podpisane, może być mowa o układach względem zawieszenia broni. Sir *de Lucy Evans* wnosi zapytanie, czyli w ciągu rozejmu dozwolą sprzymierzeni Rosji transportować morzem wojska i żywności. Lord *Palmerston* robi uwagę, że warunki rozejmu mogą być rozmaitego rodzaju. Zresztą byłoby zawczasie zajmować się taką kwestją przed podpisaniem preliminarjów pokoju. Potem zaproponował szanowny lord, ażeby parlament uchwalił wotum podziękowania dla pana *Ley*, który przez 42 lat piastował urząd kancelisty izby, a teraz ze względu na zdrowie ustąpił z tej posady. *D'Israeli* poparł ten wniosek i Izba przyjęła go jednogłośnie. Sir *George Grey* otrzymał pozwolenie wnieść swój bil względem zreformowania policji w Anglii i Walii. Wniosek *Brotherstona*, ażeby po północy, w razie opozycji, nie toczone dalszych debat, odrzuciła Izba 111 głosami przeciw 50.

Na posiedzeniu z 6. b. m. składał minister kolonii, pan *Labouchere* przysięgę, jako nowo obrany członek Izby za *Taunton*. Za wejściem do Izby powitali go stronnicy ministerstwa głośnemi okrzykami radości. Potem odczytano kilka bilów w sprawach lokalnych.

Francya.

(Pocztą paryska: Przygotowania na przyjęcie pełnomocników rosyjskich. — Bal u W. Ochmistrza dworu. — Oddalenie p. Drouin de l' Huys. — Taryfa cła w projekcie. — Cena żywności.)

Paryż, 6. lutego. Hotel ambasady rosyjskiej przyrządzono już zupełnie na przyjęcie obudwu pełnomocników rosyjskich panów Orłowa i Brunowa. Przybycia ich oczekują najdalej do 16. b. m. Wyborem Brunowa, chciał Cesarz rosyjski, jak się zdaje, wyświadczyć greczność Anglii, gdzie dyplomata ten pozostawił po sobie bardzo miłe wspomnienia. — Przedwczoraj był w Tuileryach wielki bal maskowy w salach wielkiego ochmistrza dworu hrabi *Tascher de la Pagerie*. Kilka kadrylów w kostiumach z czasów Ludwika XVgo, w narodowych strojach neapolitańskich i t. p. podobało się powszechnie. Miłą niespodziankę sprawiło ośm wysokich butelek szampana, które z największą powagą tańczyły menueta. Na dany znak pootwieraly się flaszki na wzdłuż, i wystąpiło z nich ośmiu majtków, którzy wykonali ulubiony swój taniec. Cesarz i książę *Napoleon* byli *incognito* przebrani na tym balu i rozmawiali przez dłuższy czas bardzo wesoło z licznymi gośćmi balowymi. — Dziennik *Constitutionnel* donosi dziś temi słowy o dymisji p. *Drouin de l' Huys* z posady senatora: „Kilka dzienników donosi, że imię pana *Drouin de l' Huys* nie znajduje się już w liście senatorów.“ — Słychać, że Anglia, Francya, Hiszpania i Belgia układają się o wspólne zniesienie cła przywozowego od bardzo wielu towarów, i rządy wspomnianych

krajów przygotowują już w tej mierze bardzo obszerne projekta. — Podobnie jak żyto i mąka potaniało znacznie w ostatnich czasach także wiele innych artykułów domowych, jako to, cukier, świece, oliwa i t. p.

Włochy.

(Reprezentanci mocarstw zawierzytelnieni.)

Rzym, 29. stycznia. Godna uwagi zaprawdę, w jak krótkim czasie i w jak wysokim stopniu podniosła się duchowna powaga Rzymu w obec władz cywilnych nowego świata. W przeciągu dziewięciu lat akredytowało siedm republik amerykańskich, mianowicie *Bolivia*, *Costa Rica*, *Guatimala*, *Nicaragua*, *Peru*, północno-amerykańska Unia i *Uruguay* swych pełnomocników i ministrów w Watykanie, które przedtem nie miały nawet stałego ajenta w Rzymie, że jednak stosunki te nie mają wyłącznie charakteru duchownego, dowodzi już to samo, że żaden z zawierzytelniionych dyplomatów nie należy do stanu duchownego. Z dawniejszych poselstw ubyłoby hanowerskie tylko, a poselstwo *Lukki* zostało połączone z hiszpańskiem. Dla *Saksonii* i wielkiego księstwa *Badeńskiego* pozostawiono próżne miejsce w schematyzmie państwa. Z całego korpusu dyplomatycznego używa tylko hrabia *Rayneval* tytułu ambasadora. Dwór ambasady francuskiej jest najliczniejszy ze wszystkich, gdyż oprócz ambasadora składa się z dwóch sekretarzy, sześciu pomocników (*attaches*) i dyrektora kancelaryi.

Niemce.

(Kształcenia wódzów armii.)

Berlin, 5go lutego. Dla wykształcenia oficerów na wyższe posady wódzów armii, nakazano ze strony najwyższej instancyi: Aby oprócz oficerów z jeneralnego sztabu podejmowali podróże naukowe także i oficerowie z linii wszelkiego stopnia, jeżeli ich zaleca zdolność. Na pokrycie kosztów wyznaczono stosowną sumę w tego-rocznym etacie.

Dania.

(Sprawa ministrów oskarżonych. — Nowe konferencye względem cła na *Sundzie*.)

W **Kopenhadze** uzasadnił publiczny instygator dnia 8go stycznia dalej oskarżenia, lecz mu je przerwał kilkakrotnie adwokat *Liebe*, który w charakterze obrońcy hrabi *Sponnek'a* utrzymywał, że hrabia wspomniony wypłacając ministrowi wojny zakwestyonowaną sumę 168.000 rth. wcale o tem nie wiedział, że minister wojny działał bez otrzymania rezolucyi królewskiej. Instygator publiczny nazwał to dziwną lekkomyślnością.

— Z **Kopenhagi** donoszą, że na dniu 29go z. m. odbyło się tam znowu posiedzenie pełnomocników w sprawie cła na *Sundzie*, na którym przedłożył rząd duński nowy projekt względem ryczałtowego spłacenia.

Rosya.

(Reskrypta cesarskie. — Mianowania.)

Gazeta Warszawska ogłasza następujące reskrypta cesarskie: Hrabinie *Katarzynie Kuszelew*, wdowie po jenerale-lejtnancie, najmiłościwiej polecamy być mistrzynią Dworu Jego Cesarskiej Wysokości, *Najukochańszego Brata Naszego*, Wielkiego księcia *Mikołaja Mikołajewicza*.

Przez *Najwyższy* rozkaz, w wydziale cywilnym z d. 5. stycznia, zostający w ministerstwie spraw zagranicznych, urzędnik VI. klasy do szczególnych zleceń przy głównodowodzącym armiją czynną, radca kolegijalny *Sophiano*, za odznaczenie się, mianowany został radcą Stanu.

— Przez *Najwyższy* rozkaz, w wydziale cywilnym z d. 1go stycznia, zarządzający wydziałem spraw sekretarza państwa, pomocnik sekretarza Stanu, rzeczywisty radca Stanu *Zukowski*, mianowany został, p. o. sekretarza Stanu w departamencie spraw Król. Polskiego w radzie państwa, z pozastawieniem przy zarządzaniu tymże wydziałem.

Turecyja.

(Powiększenie listy cywilnej. — Reformy zaprojektowane. — Książę *Ghika*. — Protestacya *Szejka-Ul-Islam*. — Odjazd posła sardyńskiego i powód odwołania. — Kościół ormiański zawalił się.)

Z **Konstantynopola** donoszą dziennikowi *Journal des Debats* pod dniem 24. stycznia o wspomnianem już dawniej „powiększeniu sultańskiej listy cywilnej.“ „Dla zmniejszonej wartości pieniędzy wynosi teraz lista cywilna tylko dwie trzecie części pierwotnej sumy, gdy tymczasem dzięki roztropnemu zarządowi powiększyły się znacznie dochody dóbr koronnych, których administracyę powierzył Sultani skarbowi publicznemu. Uważano przeto za rzecz najslusniejszą, ażeby lista cywilna mogła korzystać także z tego pomnożenia wartości dóbr koronnych, dla przywrócenia dawniejszej jej równowagi, zwłaszcza, że się to da uskutecznić bez obciążenia skarbu publicznego.“

Z tego samego dnia piszą do dziennika *Independance belge*: „Dziś ma się odbyć nadzwyczajna rada ministeryalna dla rozpoznania i potwierdzenia uchwał konferencyi, która zajmowała się reformami na korzyść poddanych chrześcijańskich. Jest wszelka nadzieja po tem, że rada ministeryalna potwierdzi proponowane koncesye. O ile nam wiadomo są one następujące: Zupełna wolność wszelkich wyznań religijnych pod opieką władzy. Prawo, budować lub naprawiać kościoły na wszystkich punktach państwa,

z zachowaniem formalności administracyjnych, jakie w Turcyi, równie jak i we wszystkich krajach istnieją, chociaż formalności te niemoga nigdy otrzymać mocy zakazu. Reforma nadużyć istniejących w patryarchatach rozmaitych wyznań religijnych, które to nadużycia potępiają nie tylko władze cywilne ale i samo duchowieństwo. Przypuszczenie poddanych chrześcijańskich do wszystkich urzędów cywilnych i wojskowych. Przypuszczenie uczniów niemuzułmańskich do wszystkich szkół cesarskich, tak wojskowych jak i innych. Reforma rad gminnych (merlis) we wszystkich miastach państwa. Zaprowadzenie mieszanych trybunałów sądowych do rozstrzygania sporów między muzułmanami i rajami, jako też między rajami rozmaitego wyznania we wszystkich znaczniejszych miejscach. Ważność świadectwa chrześcijańskiego w obec sądownictwa tureckiego. Zastąpienie podatku poglównego dobrowolnym podatkiem dla tych, którzy chcą się uwolnić od służby wojskowej. Nakoniec utrzymują nawet, że patryarchowie lub inni deputowani wyznań religijnych będą zasiadać w wyższej radzie. Co do prawa względem nabywania posiadłości gruntowej przyjęto je wprawdzie w zasadzie: ale ponieważ odnosi się ono głównie do cudzoziemców, przeto musi być przedmiotem osobnej konwencji, którym bez wątpienia zajmie się wkrótce dyplomacya. — Konferencya w sprawie reorganizacyi księstw naddunajskich rozpoczyna się zapewne na przyszły tydzień.

— Książę Ghika, hospodar Mołdawii, podał się do dymisji dla licznych przykrości, jakie mu wyrządzali bojary. Porta nieprzyjęła jednak tego żądania, i skłoniła go, jak słysząc, do pozostania na swej posadzie.

— Podług doniesień telegraficznych z **Konstantynopola** z 28. stycznia *zaprotestował* Szeik-Ul-Islam (arcykapłan turecki) przeciw reformom zaproponowanym na korzyść chrześcijan.

— Poseł sardyński, baron Tecco, odpłynął już do Genuy. Na pożegnawczej audyencyi przemówił do J. M. Sułtana te słowa:

„Sire!

Powołany w tej chwili do Turynu dla wzięcia udziału na obradach ministrów Króla, Pana mego, spodziewam się słusznie, że załatwione tam będą w sposób przynależny i praktyczny niektóre kwestye, które ściągają się do przymierza Sardynii z Portą wysoką. To mię napawa otuchą, że za powrotem moim będę mógł lepiej i w sposób korzystniejszy dopełnić obowiązków, jakie ma reprezentant godnego sprzymierzeńca. Tymczasem upraszam Waszej Cesarskiej Mości przyjąć przy tej sposobności wyraz głębokiej podziękii za szczególne względy, jakimi mię Wasza Cesarska Mość raczyła w ciągu długiej misyi mojej ciągle zaszczycać. Pozwól też Najjaśniejszy Panie przedstawić Mu hrabię della Minerva, pierwszego sekretarza legacyi, który podczas nieobecności mojej zajmie się sprawami poselstwa.“

Sułtan odrzekł na tę przemowę w sposób uprzejmy, i okazał życzliwość swą, a *Journal de Constantinople* wspomina, że pan Tecco przyjmowany był w pałacu sułtańskim z wszelką uprzejmością i przynależnymi stanowisku jego honorami. Sprzecznie z tem doniesieniem pisze *Osser. Triest.*, że wyzywające i ubliżające postępowanie barona Tecco w obec francuskiego i angielskiego poselstwa było główną przyczyną jego odwołania.

— O zawaleniu się dnia 27. stycznia kościoła ormiańsko-katolickiego w Perze wiadome są jeszcze i następujące szczegóły: Kościół był stary, drewniany, już nachylony a u Ormian w wielkiem poszanowaniu; o naprawie już dawno myślano, i sumę znaczną złożyli, ale do reparacyi nie przyszło. W rocznicę poświęcenia kościoła, zebrała się wielka liczba nabożnych, i w ten sam dzień właśnie podczas nabożeństwa zaczął się budynek zwolna rozchodzić i walić, jak to w drewnianych budynkach bywa zwykle. I gdyby nie to, mało kto byłby się ocalił; liczą tylko do trzydziści zabitych i rannych.

Azja.

(Wiadomości od granic chińskich. Wdzięczność kupców chińskich.)

Z **Hongkong** donoszą do dziennika *Times* z dnia 15go grudnia:

„Admirał sir James Stirling bawi tu ciągle. Komandor Elliot przybył z okolic północnych dnia 25. listopada na pokładzie okrętu wojennego „Sibille“; nie przywiózł on zresztą żadnych ważniejszych wiadomości, i tyle się tylko w podróży swej dowiedział, że się znajduje szlak do żeglugi dogodny, wiodący z zatoki tatarskiej na rzekę Amur, i tą zapewne drogą powiodło się ujęć flocie rosyjskiej z zatoki Castries. Paroptyw wojenny „Rattler“ odpłynął 8. grudnia do Anglii. Na pokładzie jego znajdowali się dwaj wzięci w niewolę oficerowie rosyjscy z fregaty „Diana“, porucznik Puszkina i Schilling, tudzież pewna liczba majtków rosyjskich. Stan kupiecki w Szanghaj wręczył komendantowi brygu angielskiego „Bittern“, p. Vansittartowi adres, w którym wyraził się z wielką pochwałą o dzielności i meztwie oficerów i marynarzy tego okrętu, i że wytepieniem korszarzy wybrzeżnych zasłużyli się wielce handlowi na tych wodach. Również bankierowie i kupcy chińscy w Ningpo okazali wdzięczność swoją za tę przysługę, a między innemi złożyli 1000 f. szterlingów dla matki sternika Turner, który poległ w utarcze z korszarzami, a po 200 f. szt. dla każdego z trzech ciężko skaleczonych w walce tej marynarzy. Z głębi kraju nie ma żadnych pewniejszych doniesień. W Kantonie i w okolicy panuje pokój, zupełny, a Chińczycy nabierają corazto większej otuchy, że spokojność będzie przywrócona.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 9. lutego. Dzisiejszy *Monitor* donosi: Pierwej był p. d'Azeglio przeznaczony reprezentować Sardię na kongresie paryskim, teraz mianowani zostali hrabia Cavour i Villamarina pełnomocnikami na kongres. — Według dziennika *Patrie* spodziewani są baron Bourqueney dnia 12., hrabia Clarendon dnia 17., Ali Basza 18. a baron Brunow dnia 10. b. m. w Paryżu.

Monitor zawiera depeszę z Dzidda z dnia 13. grudnia o powstaniu w Hedżaz. Wojska Sułtana przeprawiły się za linie Dahary bez walki. Mekka dostała się znowu w ręce Turków.

Kopenhaga, 7. lutego. Otwarty list królewski powołuje radę państwa na 1. marca.

Londyn, 7go lutego. Na dzisiejszem posiedzeniu Izby niższej zapowiedział *Layard* interpelacyę względem stanu rzeczy w Krymie. — W Izbie wyższej wniósł lord *Lyndhurst* propozycyę, ażeby patent mianujący byłego barona Parke, obecnie lorda Wensleydale dożywotnym Parem, odesłano do wydziału przywilejów. Lord Granville, prezydent tajnej rady sprzeciwiał się wnioskowi, mimo to przyjęto propozycyę *Lyndhursta* przeciw ministerstwu większością 33 głosów.

Londyn, 8. lutego. *Cobden* zażądał w izbie niższej, ażeby rząd przedłożył korespondencyę z Ameryką: lord *Palmerston* przyrzekł, że uczyni, gdy korespondencya będzie ukończona, zapewnił oraz, że usilnem staraniem będzie rządu unikać wojny z Ameryką. To oświadczenie przyjęła izba jak najlepiej. Obydwie izby odroczyły się.

Berlin, 8. lutego. Francuski ambasador p. Demoustier odjechał wczoraj w sprawach familijnych do Paryża; książę Windischgrätz był na pożegnawczej audyencyi u Króla, poczem odjechał do Wiednia.

Florenca, 7. lutego. Dla skompletowania korpusów armii powołano 2000 ludzi z klasy wieku r. 1836 do służby wojskowej.

Turyń, 8. lutego. Senat przyjął projekt pożyczki większością 50 głosów przeciw siedmiu. Lamarmora przybył z powrotem z Paryża.

Turyń, 9. lutego. Jenerał Lamarmora odjedzie dnia 15. b. m. do Orientu.

Madryt, 8. lutego. Minister finansów p. Bruil podał się do dymisji. Na jego miejsce mianowany Santa Cruz.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie żółkiewskim.)

Żółkiew, 5. lutego. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne zboża i innych foraliów, jakie były od 16. do 31 stycznia na targach Żółkwi, Bełzie, Krystynopolu, Sokalu, Rawie i Lubaczowie: korzec przenię 10r.—11r.—12r.—10r.6kr.—12r.—13r.; żyta 8r.—9r.—8r.—9r.18kr.—10r.—10r.; jęczmienia 6r.—8r.—8r.—6r.48kr.—9r.—9r.; owsa 4r.—3r.12kr.—4r.—3r.42k.—3r.36kr.—4r.24kr.; hreczki 7r.—7r.—6r.—6r.36kr.—7r.—7r.36kr.; kukurudzy w Sokalu 11r.; kartosli 3r.12k.—3r.30k.—3r.—3r.30k.—3r.12.—4r. Cetrar siana 1r.6k.—1r.12kr.—48kr.—1r.53k.—48k.—1r.; węgny w Krystynopolu 90r. Sąg drzewa twardego 11r.—6r.—5r.40kr.—5r.42kr.—6r.12kr.—7r., miękiego 9r.—5r.—4r.24kr.—5r.30kr.—4r.50kr.—6r. Funt mięsa wołowego 7kr.—8k.—8k.—6k.—6k.—7k. Garniec okowity 1r.30k.—1r.25k.—1r.15k.—1r.15k.—1r.40kr.—2r. monety konwen.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 30. stycznia. Spęd bydła na dzisiejszym targu wynosił 133 wołów. Sprzedali: Jakób Bilik z Jasła 26, Abraham Klausenstok z Lutowiska 19, Hersch Felder z Ustrzyk 50, małemi partyami 41 wołów. W ogóle było bydło pośledniejszego gatunku, bardziej do tuczenia, niż do srotowania przydatne; pomimo to ceny poszły cokolwiek w górę. Na targowicy wiedeńskiej było tego tygodnia 2005 wołów, za cetrar płacono po 23—25r.30kr. m. k. Na przyszły tydzień zapowiedziano 350 wołów z Galicyi.

Kurs lwowski.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	54	4	58
Dukat cesarski	4	57	5	1
Półimperyj zł. rosyjski	8	31	8	36
Rubel srebrny rosyjski	1	39½	1	40½
Talar pruski	1	33	1	35
Polski kurant i pięciozłotówka	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	88	30	89	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	75	36	76	27
5% Pożyczka narodowa	84	30	85	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 12. lutego.		złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po		89	—
„ przedał „ „ 100 po		—	—
„ dawał „ „ za 100		—	—
„ ządał „ „ za 100		89	30

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 8. lutego.		w przecięciu	
Obligacye długu państwa	5% za sto 82½ 1/2 82	82½	82½
detto pożyczki narod.	5% „ 84½ 5/10 1/8	84½	84½

	za sto	w przecięciu
Obligacje długu państwa	4 1/2% n 73 73 1/4	73 1/4
detto	4 0/0 n —	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4 0/0 n —	—
detto	3 0/0 n —	—
detto	2 1/2% n —	—
Pożyczka z losami z r. 1834	n —	—
detto	n —	—
detto	n —	—
detto	103 1/4 103	103 1/8
Obl. więd. miejskiego banku	2 1/2% n —	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5 0/0 n —	—
Obl. indem. Niz. Austr.	5 0/0 n —	—
detto krajów koron.	5 0/0 76 1/2 3/4 77	76 3/4
Akcyje bankowe	1018 1002 998	1002
Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 zlr.	485 475	480
Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 zlr.	—	—
Akcyje kolei żel. Glognickiej na 500 zlr.	—	—
Akcyje kolei żel. Edynburskiej na 200 zlr.	—	—
Akcyje kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 zlr.	—	—
Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 zlr.	658 661 662	661
Akcyje austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 zlr.	457 1/2 460	458 3/4
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 zlr.	—	—
Renty Como	—	—

Więdeński kurs weksłów.

Dnia 8. lutego.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 zlr. kur.	107 1/2 1/4 1/8	107 1/4 ase.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2 fl.	106 1/4 106 l.	106 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	78 1/4 78 l.	78 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	10-28 27 26 27 l.	10-27 3 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	107 1/2 3/8	107 3/8 2 m.
Marsylia za 300 franków	123 3/4	123 3/4 2 m.
Paryż za 300 franków	124 1/8 124 124 l.	124 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	259 1/2 259	259 31 T.S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	T.S.
Cesarские dukaty	12 11 7/8	11 7/8 Agio.
Dukaty al marco	—	Agio.

Kurs giełdy więdeńskiej.

Dnia 9. lutego o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 88 1/2. — Augsburg 107 1/4 l. — Frankfurt 106 l. — Hamburg 78. — Liwurna —. — Londyn 10.26 l. — Medyolan 107 1/4. — Paryż 124 1/2. — Obligacje długu państwa 5% 82 3/8 — 82 1/2, detto 4 1/2% 73 1/4 — 73 1/2, detto 4% 64 — 64 1/2, detto 3% 49 — 49 1/2, detto 2 1/2% 40 1/2 — 41, detto 1% 16 3/4 — 17, detto S. B. 5% — —. Pożyczka narodowa 5% 84 5/8 — 84 3/4. Obligacje lomb. wen. pożyczki z roku 1850 5% 93 — 94. Obligacje indem. nisz. austr. 5% 53 — 53 1/2; detto innych krajów koron. 76 1/2 — 80. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 93 — 94. Detto Oedenburgs. z wypł. 5% 91 1/2 — 92. Detto Peszt. 4% 93 — 94. Detto Mediol. 4% 91 — 91 1/2. Pożyczki loter. z r. 1834 220 — 221, detto z r. 1839 134 — 134 1/2, detto z r. 1854 104 — 104 1/8. Oblig. bank. 2% 59 — 60. Akcyje bank. z ujmą za szt. 1003 — 1905; detto bez ujm. —. Akc. esk. banku 96 3/4 — 97. Akcyje c. k. austr. uprzyw. tow. rząd. kolei żelazn. po 200 zlr. (500 frank.) 362 — 362 1/2. Półn. kolei Ces. Ferd. 246 1/4 — 246 1/2. Detto Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej 253 — 255. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 20; detto 2. wydania 25 — 30. Akcyje żeglugi par. 664 — 666; detto 11. wyd. —; detto 13. wydania 618 — 620; detto Lloyd'a 455 — 460. Akcyje młyna parowego więd. 103 — 104. Akcyje Peszt. mostu łańcuch. 59 — 60. Prior. obl. Lloyd'a (w srebrze) 5% 88 — 89. Północnej kolei 5% 87 — 88. Glognickiej 5% 76 — 78. Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 79 — 80. Renty Como 13 — 13 1/4. Esterhazego losy 40 zł. 68 1/2 — 69. Windischgräza losy 23 3/4 — 24. Waldsteina losy 23 3/4 — 24. Keglévich'a losy 11 1/4 — 11 1/2. Ks. Salma losy 39 1/2 — 40. St. Genois 39 — 39 1/4. Pallfego losy 40 — 40 1/2. Cesarskich ważnych dukatów agio 11 1/2 — 11 5/8.

Telegrafowany więdeński kurs papierów i weksli.

Dnia 11. lutego.

Oblig. długu państwa 5% 83 1/16; 4 1/2% 74 1/4; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2 1/2% —. Losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 zlr. —; z r. 1839 136. Więd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcyje bank. 1025 Akcyje kolei półn. —. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 677. Lloyd —. Galic. listy zast. w Więdnii —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 zlr. 487 1/2 zlr. Amsterdam 1. 2. m. —. Augsburg 106 1/4 3. m. Genua — 1. 2. m. Frankfurt 105 2. m. Hamburg 77 3/8 2. m. Liwurna — 1. 2. m. Londyn 10 — 21. l. m. Medyolan 106 3/4 l. Marsylia — 1. Paryż 123 1/2. Bukareszt 261 1/2. Konstantynopol 464. Smyrna —. Agio duk. ces. 10 7/8. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indem. —; innych krajów koron. 77 1/2. Renty Como —. Pożyczka z roku 1854 104 1/8. Pożyczka narodowa 85 5/8. C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 363. fr. Akcyje c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 285 3/4.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 12. lutego.

Hr. Komorowski Fran., z Łuczyca. — PP. Ryłski Wład., z Bakówki. — Czajkowski Hyp., z Dydiatycz. — Malczewski Hen., z Gniłowód. — Wax Wilhelm, c. k. komisarz obwod., z Czerniowiec. — Tretter Miecz., z Dźwiniacza. — Degenfeld Leop., c. k. komisarz powiat., z Podwołoczysk.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 12. lutego.

Hr. Cettner Alb., do Mościsk. — Przewiel. imk. biskup baron Jachimowicz, do Przemyśla. — PP. Milewski Wal., do Podhajczyk. — Starzyński Stanisław i Burghardt Jan, do Derewacza.

Przegląd

sposstrzeżeń meteorologicznych we Lwowie w styczniu 1856.

Sredni stan barometru był 324."469 miary paryskiej przy 0 temperaturze.

Najwyższy 332."65 dnia 14. o szóstej godzinie zrana.

Najniższy 316."51 dnia 9. o drugiej godzinie z południa.

Największa chwiejność wynosiła przeto 16."14.

Srednia temperatura była — 0°.08 R.

Najwyższa + 6°.9 dnia 9. o drugiej godzinie z południa.

Najniższa — 7°.9 dnia 6. o szóstej godzinie zrana.

Największa jej zmiana miesięczna była przeto 14°.8.

Srednia wilgoć powietrza była 84.37.

Największa 100.0 dnia 29. o dziesiątej godzinie wieczór.

Najmniejsza 48.7 dnia 7. o drugiej godzinie z południa.

Największa zmiana wynosiła przeto 41.3.

Panujący wiatr był połud., po nim zachod. nie było wcale p.w., siła jego w całym miesiącu była mała, a dnia 31. po południu i wieczór był silny wiatr zachodni.

Całkiem pogodnych dni nie było żadnych, mało pochmurnych 1, mocno pochmurnych 19, całkiem pochmurnych 11. Mgła była w sześciu dniach, mróz bez odwilży był dnia 13.

Deszcz i śnieg padał w 13 dniach, dnia 8. padał tylko śnieg, którego wysokość wynosiła 23". Cała wysokość atmosferycznego osadu była 18."06.

Porównanie tego miesiąca z styczniem 1855 okazuje znaczne różnice; stan barometru był tego roku 1."705 niższy, temperatura 4°.85 wyższa; wilgoć powietrza 1.02 mniejsza; południowego wiatru w styczniu przeszłego roku wcale nie było, a najczęściej był półn. zachodni, który w tym roku wiał tylko 4 razy przez czas krótki. Mgieł było w upłynionym miesiącu 5 więcej, dni z mrozem bez odwilży 9 mniej, dni z deszczem i śniegiem było 4 mniej, dni śnieżnych 7 mniej, wysokość śniegu o 29" mniejsza, cały atmosferyczny osad 25."06 mniejszy.

Sposstrzeżenia meteorologiczne we Lwowie dnia 11. lutego.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	326.42	+ 4.0°	88.7	zachodni	sl. pochmurno
2. god. popoł.	325.69	+ 5.8°	81.6	"	" deszcz
10. god. wiecz.	325.02	+ 4.4°	88.5	"	ci. pochmurno

Opadnięcie w 24 godz. 1."17.

TEATR.

Dziś dnia 13. Lutego 1856 (z uchyleniem abonamentu.)

"KONCERT"

pana *Emila Łapczyńskiego*.

oraz komedia z francuskiego p. Scribe w 2 aktach

"Kwakier i Tancerka."

Program koncertu p. *Emila Łapczyńskiego*.

Po akcie 1szym komedii: 1) Koncert (g. moll) Mendelssohna z towarzyszeniem orkiestry.

Po akcie 2gim 2) L'inquiétude (Dreyschoka).

Następnie orkiestra wykona Uwerturę.

Po Uwerturze:

3. } a) Nocturna (Chopina).

b) La danse des Sorcieres (Dreyschoka).

(Fortepiano ze składu p. Gromadzińskiego.)

KRONIKA.

Według doniesień z Teheranu przesłanych do Więdnia mianował Szach perski przybocznym swym lekarzem dra Polak'a w miejsce dra Clauquet'a. W dowód łaski królewskiej otrzymał dr. Polak przy tej sposobności pas kosztowny sadzony brylantami i rubinami, chałat, szal kaszemirowy i dzielnego rumaka turkomańskiego.

— Niedawno otrzymano wiadomość o podróżnym afrykańskim Władysławie Magyar z Terezyopolu w Węgrzech. Wybrał on się roku 1847 do Afryki, pojął w małżeństwo córkę króla murzyńskiego w Bihe, a roku 1850 przedsięwziął w towarzystwie kilkuset myśliwych na słonie podróż w głąb kraju. Rozpoznawał kraj między 4 do 20° szerokości południowej i 12 do 24° długości wschodniej. Ostatni list jego, jaki otrzymano, pisany był przed 18tu miesiącami z Eupaty w Ohili środkowej. Podupał znacznie na zdrowiu, zestarzał się niezmiernie — jak pisze — mimo dopiero 36ciu lat wieku, i tęskni mocno za Europą.

— Nożyce do krajania szkła tafLOWego. Pewien mechanik hallowerski, bawiący teraz w Więdnii, wynalazł nożyce do krajania szkła. Kształtem podobne są one do nożyce blaszanych, i można nimi bez wszelkiego innego zachodu krajać szkło w okrągłej lub owalnej formie. Stowarzyszenie rękodzielnicze uznało już praktyczność tego wynalazku.

— W Amsterdamie liczą 22.875 domów mieszkalnych, 2726 budynków niezamieszkałych (kościołów, magazynów, stajen itd.), tudzież 366 zamieszkałych okrętów. Liczba mieszkańców wynosiła roku zeszłego 250.304. W każdym domu mieszka więc w przecięciu przeszło 10 osób. A jednak znajduje się w Amsterdamie 52.410 domostw.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 7. Rozmaitości.